

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 8. marca 2016*

„Pritožba — Državne pomoči — Pomoči v obliki nadomestil, ki jih je grška kmetijska zavarovalna organizacija (ELGA) izplačala v letih 2008 in 2009 — Sklep, s katerim so bile pomoči razglašene za nezdružljive z notranjim trgov in je bila odrejena njihova izterjava — Pojem ‚državna pomoč‘ — Člen 107(3)(b) PDEU — Smernice o državnih pomočeh v kmetijskem sektorju — Obveznost obrazložitve — Izkrivljanje dokazov“

V zadevi C-431/14 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 19. septembra 2014,

Helenska republika, ki jo zastopata I. Halkias in A. Vasilopulu, agenta,

pritožnica,

druga stranka v postopku:

Evropska komisija, ki jo zastopajo A. Bouchagiar, R. Sauer in D. Triantafilu, agenti

tožena stranka na prvi stopnji,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi A. Tizzano, podpredsednik v funkciji predsednika velikega senata, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Arabadžiev (poročevalec), predsedniki senatov, C. Toader, predsednica senata, D. Šváby in K. Likurgos, predsednika senatov, A. Rosas, E. Juhász, M. Safjan, sodniki, M. Berger, A. Prechal, sodnici, E. Jarašiūnas, sodnik,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,

sodni tajnik: I. Illéssy, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 6. oktobra 2015,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 15. oktobra 2015

izreka naslednjo

* Jezik postopka: grščina.

Sodbo

- 1 Helenska republika s pritožbo Sodišču predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 16. julija 2014, Grčija/Komisija (T-52/12, EU:T:2014:677, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to sodišče zavrnilo njeno tožbo za razglasitev ničnosti Sklepa 2012/157/EU Komisije z dne 7. decembra 2011 o pomočeh v obliki nadomestil, ki jih je grška kmetijska zavarovalna organizacija (ELGA) izplačala v letih 2008 in 2009 (UL 2012, L 78, str. 21, v nadaljevanju: sporni sklep).

Pravni okvir

Pravo Unije

- 2 V točki 4.1 Začasnega okvira Skupnosti za ukrepe državnih pomoči v podporo dostopu do financiranja ob trenutni finančni in gospodarski krizi, kot izhaja iz Sporočila Evropske komisije z dne 17. decembra 2008 (UL 2009, C 16, str. 1, v nadaljevanju: ZOS), je navedeno:

„[...]

Komisija meni, da so nekatere kategorije državne pomoči zaradi resnosti sedanje finančne krize in njenega vpliva na celotno gospodarstvo držav članic utemeljene, za določen čas, da bi se te težave odpravile in da se lahko štejejo za združljive s skupnim trgom na podlagi člena [107](3)(b) [PDEU].“

- 3 V točki 4.2.2, tretji odstavek, ZOS je navedeno:

„Komisija bo štela, da je taka državna pomoč združljiva s skupnim trgom na podlagi člena [107](3)(b) [PDEU], če bodo izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

[...]

(h) ta ukrep pomoči se ne uporablja za podjetja, ki se ukvarjajo s primarno proizvodnjo kmetijskih proizvodov [...]“.

- 4 V točki 7 ZOS je navedeno:

„[...]

V skladu z obvestilom Komisije o določitvi pravil, ki se uporabljajo za oceno nezakonite državne pomoči [UL 2002 C 119, str. 22], Komisija za nepriglašene pomoči uporabi:

(a) to sporočilo, če je bila pomoč dodeljena po 17. decembru 2008;

(b) smernice, ki so veljale, ko je bila pomoč dodeljena, v vseh drugih primerih.

[...]“

- 5 ZOS je bil spremenjen s Sporočilom Komisije, ki je bilo v *Uradnem listu Evropske unije* objavljeno 31. oktobra 2009 (C 261, str. 2, v nadaljevanju: spremenjeni ZOS). V členu 1 tega sporočila je navedeno:

„[...]

Možnost iz točke 4.2 [ZOS], da se odobri združljiv omejen znesek pomoči [omejen znesek pomoči, združljive s skupnim trgom], ne velja za podjetja, ki se ukvarjajo s primarno proizvodnjo kmetijskih proizvodov. Zaradi finančne krize pa imajo kmetije pri pridobivanju kreditov vse večje težave.

[...] [P]rimerno [je] uvesti ločen združljiv omejen znesek pomoči [omejen znesek pomoči, združljive s skupnim trgom,] za podjetja, ki se ukvarjajo s primarno proizvodnjo kmetijskih proizvodov.“

- 6 V točki 4.2.2, tretji odstavek, spremenjenega ZOS je navedeno:

„Komisija bo štela, da je taka državna pomoč združljiva s skupnim trgom na podlagi člena [107](3)(b) [PDEU], če bodo izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

[...]

(h) [...] Če se pomoč dodeli podjetjem, ki se ukvarjajo s primarno proizvodnjo kmetijskih proizvodov [...], denarna dotacija (ali bruto ekvivalent dotacije) ne presega 15.000 EUR na podjetje [...].“

- 7 Spremenjeni ZOS je začel veljati 28. oktobra 2009.

Grško pravo

- 8 Z zakonom št. 1790/1988 o organizaciji in delovanju grške kmetijske zavarovalne organizacije in drugih določbah (FEK A' 134/20.6.1988, v nadaljevanju: zakon št. 1790/1988) je bila ustanovljena organizacija, ki deluje v javno korist, imenovana grška kmetijska zavarovalna organizacija (ELGA). ELGA je pravna oseba zasebnega prava, ki je v celoti v lasti države in katere dejavnost je med drugim zavarovanje pridelave poljščin in vzreje živine ter rastlinskih in živalskih osnovnih sredstev kmetijskih gospodarstev za škodo, ki jo povzročijo naravne nesreče.

- 9 V skladu s členom 3a zakona 1790/1988 v različici, ki se uporablja za spor, je zavarovanje pri organizaciji ELGA obvezno, krije pa tveganje za naravne nesreče.

- 10 V skladu s členom 5a zakona 1790/1988 v različici, ki se uporablja za spor, je kmetijskim proizvajalcem, ki so upravičenci tega zavarovanja, naloženo plačevanje posebnega prispevka za zavarovanje v korist organizacije ELGA. Ta člen določa:

„1. Poseben prispevek za zavarovanje v korist organizacije ELGA se plačuje za te nacionalne kmetijske proizvode in stranske proizvode:

(a) rastlinski, živalski [...] proizvodi

[...]

3. Posebni prispevek za zavarovanje znaša 2 % za rastlinske proizvode in 0,5 % za živalske proizvode [...]. Te stopnje se aplicirajo na vrednost teh proizvodov.

[...]

7. [...] subjekti, določeni v zakonu [...], posebni prispevek plačajo pristojnemu organu za prispevke.

8. [...] morajo [pristojnemu organu za prispevke] posebni prispevek plačati osebe, ki [...] morajo izdati račun o nakupu ali prodaji kmetijskih proizvodov ali stranskih proizvodov [...].

[...]

15. Če so kmetijski proizvodi kupljeni neposredno pri proizvajalcu in je njihova kupnina nakazana z bančnim plačilnim nalogom, zadevna banka posebni prispevek za zavarovanje zadrži in ga nakaže ELGA [...].

16. Prihodki organizacije ELGA, ki izhajajo iz posebnega prispevka za zavarovanje in jih pobira finančna uprava, se v državni proračun vknjižijo kot prihodki države ter se vpišejo pod posebno postavko na strani prihodkov. Ti prihodki se organizaciji ELGA nakažejo iz proračuna ministrstva za kmetijstvo, tako da se na predlog organizacije ELGA temu ministrstvu v enakem znesku vsako leto knjižijo v dobro. Država na navedene zneske posebnega prispevka za zavarovanje, ki jih za ELGA prejme finančna uprava, odtegne dva odstotka (2 %) za prejem. Poleg tega država na te zneske, ki jih prejme finančna uprava, na podlagi prijav donosa, kij jih podajo osebe, ki morajo ta prispevek plačati, in drugih dokumentov o prejetju, odtegne tri odstotke (3 %) za knjiženje [...].“

Dejansko stanje in sporni sklep

- 11 Helenska republika je, potem ko so številni grški kmetje januarja 2009 protestirali zaradi škode, ki so jo utrpeli leta 2008 zaradi neugodnih podnebnih razmer, z medministrski odlokom št. 262037 z dne 30. januarja 2009 o izrednih nadomestilih zaradi škode v kmetijstvu (FEK B' 155/2.2.2009, v nadaljevanju: medministrski odlok), ki sta ga sprejela minister za gospodarstvo in minister za razvoj podeželja in prehrano, določila, da ELGA proizvajalcem izjemoma plača pomoč v obliki nadomestila v znesku 425 milijonov EUR. Iz tega odloka je izhajalo, da se bodo odhodki, ki bodo zaradi njegove uporabe nastali v breme proračuna organizacije ELGA, financirali s kreditom, ki ga bo ta organizacija s poroštvom države najela pri bankah.
- 12 Helenska republika je z dopisom z dne 20. marca 2009, s katerim je odgovorila na zahtevo Komisije po informacijah, zadnjenavedeno obvestila, da je organizacija ELGA leta 2008 kmetom izplačala odškodnine za škodo, ki jo krije zavarovanje, v znesku 386.986.648 EUR. Ta znesek je deloma izhajal iz prispevkov za zavarovanje, ki so jih plačali proizvajalci, in sicer v višini 88.353.000 EUR, deloma pa iz prihodkov na podlagi kredita v višini 444 milijonov EUR, ki ga je ELGA pri banki najela z desetletnim obdobjem poplačila in s poroštvom države.
- 13 Komisija je s sklepom z dne 27. januarja 2010 (UL C 72, str. 12) začela formalni postopek preiskave iz člena 108(2) PDEU v zadevi C 3/10 (ex NN 39/09) v zvezi z nadomestili, ki jih je ELGA izplačala v letih 2008 in 2009 (v nadaljevanju: zadevne pomoči). Komisija je 7. decembra 2011 sprejela sporni sklep.
- 14 Izrek spornega sklepa se glasi:

„Člen 1

1. Odškodnine, ki jih je [ELGA] proizvajalcem kmetijskih proizvodov izplačala v letih 2008 in 2009, so državne pomoči.

2. Pomoči v obliki nadomestil, ki so bile leta 2008 dodeljene v okviru sheme posebnega obveznega zavarovanja, so združljive z notranjim trgov v delu, ki se nanaša na pomoči v višini 349.493.652,03 EUR, ki jih je ELGA proizvajalcem dodelila za povračilo izgub na njihovi rastlinski pridelavi, in v delu, ki se nanaša na pomoči za izgube, ki jih je na rastlinski pridelavi povzročil medved, v višini 91.500 EUR, in za popravne ukrepe, sprejete v okviru zgoraj navedenih pomoči. Pomoči v obliki nadomestil, ki ustrezajo preostalemu znesku in so bile v letu 2008 izplačane na podlagi posebne zavarovalne sheme, niso združljive z notranjim trgov.

3. Pomoči v obliki nadomestil v višini 27.614.905 EUR, ki so bile v letu 2009 dodeljene na podlagi [medministrskega odloka], so združljive z notranjim trgov.

Pomoči v obliki nadomestil v višini 387.404.547 [EUR], ki so bile proizvajalcem dodeljene pred 28. oktobrom 2009, niso združljive z notranjim trgov. Ta ugotovitev ne posega v združljivost pomoči, ki so ob dodelitvi izpolnjevale vse pogoje iz Uredbe [Komisije] (ES) št. 1535/2007 [z dne 20. decembra 2007 o uporabi členov [107 PDEU in 108 PDEU] pri pomočeh *de minimis* v sektorju kmetijske proizvodnje (UL L 337, str. 35)].

Člen 2

1. [Helenska republika] sprejme vse potrebne ukrepe, da od upravičencev izterja nezdružljive pomoči iz člena 1, ki so jim bile nezakonito dodeljene.

[...]“

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

- 15 Helenska republika je 8. februarja 2012 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo za razglasitev ničnosti spornega sklepa. Z ločenim aktom je istega dne v sodnem tajništvu Splošnega sodišča na podlagi členov 278 PDEU in 279 PDEU vložila predlog za izdajočasne odredbe, s katerim je predlagala odlog izvršitve spornega sklepa. S sklepom predsednika Splošnega sodišča Grčija/Komisija (T-52/12 R, EU:T:2012:447) je bila izvršitev spornega sklepa odložena v delu, v katerem je bilo z njim Helenski republiki naloženo, naj od prejemnikov izterja nezdružljive pomoči iz člena 1 tega sklepa.
- 16 Helenska republika je v utemeljitev tožbe za razglasitev ničnosti spornega sklepa navedla sedem tožbenih razlogov. Splošno sodišče je z izpodbijano sodbo tožbo v celoti zavrnilo.

Postopek pred Sodiščem in predlogi strank

- 17 Helenska republika je 30. septembra 2014 v sodnem tajništvu Sodišča vložila predlog za izdajočasne odredbe na podlagi členov 278 PDEU in 279 PDEU, s katerim je med drugim predlagala, naj Sodišče odloži izvršitev izpodbijane sodbe do izreka sodbe v pritožbenem postopku.
- 18 Podpredsednik Sodišča je s sklepom Grčija/Komisija (C-431/14 P-R, EU:C:2014:2418) navedeni predlog za izdajočasne odredbe zavrnil iz razloga, da ni bil izpolnjen pogoj v zvezi s *fumus boni juris*.
- 19 Helenska vlada je z dopisom, ki ga je 2. marca 2015 vložila v sodnem tajništvu Sodišča, na podlagi člena 16, tretji odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije zahtevala, naj Sodišče zaseda v velikem senatu. Tej zahtevi je bilo ugodeno.
- 20 Helenska republika s pritožbo Sodišču predlaga, naj:
  - izpodbijano sodbo razveljavi, sporni sklep pa razglasi za nič in
  - Komisiji naloži plačilo stroškov.
- 21 Komisija Sodišču predlaga, naj:
  - pritožbo kot nedopustno zavrže ali kot neutemeljeno zavrne in
  - Helenski republiki naloži plačilo stroškov.

Pritožba

Prvi pritožbeni razlog: pojem državne pomoči, obveznost obrazložitve in izkrivljanje dokazov

Trditve strank

- 22 Helenska republika s prvim pritožbenim razlogom Splošnemu sodišču očita, da je kršilo člen 107(1) PDEU, ker je izkrivilo in napačno opredelilo dejstva s tem, da je ugotovilo, da so obvezni prispevki za zavarovanje, ki so jih v letih 2008 in 2009 plačali kmetje, ki so prejeli pomoč v obliki nadomestila, ki jo je v teh letih izplačala ELGA, državna sredstva.
- 23 Prvič, Splošno sodišče naj bi se pri ugotovitvi, da so bile navedene pomoči državne pomoči, oprlo na sodbo Freskot (C-355/00, EU:C:2003:298). Vendar naj bi Sodišče v točki 87 te sodbe presodilo, da v zadevi, v kateri je bila izdana navedena sodba, ni imelo dovolj dejanskih in pravnih elementov, da bi lahko dajanje, ki jih zagotavlja ELGA, opredelilo za državno pomoč.
- 24 Drugič, Splošno sodišče naj bi napačno zavrnilo, da so prispevki, ki so jih plačali kmetje, zasebna sredstva, z obrazložitvijo, da se v skladu s členom 5a zakona 1790/1988 knjižijo kot prihodki države. Helenska republika trdi, da je iz tega člena razvidno, da so poseben prispevek za zavarovanje v korist organizacije ELGA prejela država ali banke, preden so ga nakazale organizaciji ELGA.
- 25 Vendar naj to, da zakonodajalec določa podrobna pravila, v skladu s katerimi se poseben prispevek za zavarovanje, ki ga prejme država, nakaže organizaciji ELGA, ne bi pomenilo, da ta prispevek spada pod državna sredstva. Sprejetje take razlage bi namreč pomenilo, da je to, ali se navedeni prispevek opredeli kot zasebna sredstva ali kot javna sredstva, odvisno od načina njegovega pobiranja, tako da bi bilo treba prispevke, ki jih prejme država, razlikovati od prispevkov, ki jih prejmejo banke in jih nato nakažejo organizaciji ELGA. Poleg tega, če bi država zadevna sredstva prejela, ne da bi jih morala v celoti nakazati naprej, v členu 5a(16) zakona 1790/1988 ne bi bilo določeno, da dobi provizijo.
- 26 Država in banke naj bi bile zato zgolj posrednice ali plačane zbirateljice posebnega prispevka za zavarovanje. Ta prispevek naj bi bil izključno prihodek organizacije ELGA in naj ne bi bil podvržen javnemu nadzoru, ampak naj bi ga bančni organi in država prejeli zgolj zato, da ga nakažejo organizaciji ELGA, ne da bi bil kadar koli na voljo pristojnim organom.
- 27 Z drugim delom prvega pritožbenega razloga Helenska republika Splošnemu sodišču očita, da je kršilo obveznost obrazložitve s tem, da ni odgovorilo na trditve, da bi bilo treba posebne prispevke za zavarovanje odšteti od zneska državne pomoči, ki jo je treba izterjati, ker ti prispevki ob upoštevanju dejstva, da so jih v letih 2008 in 2009 plačali kmetje, ki so prejeli domnevno pomoč, ne izpolnjujejo pogoja obstoja gospodarske prednosti.
- 28 Helenska republika podredno trdi, da je Splošno sodišče ta pogoj za dejansko stanje v obravnavanem primeru uporabilo napačno, saj je imelo zaradi obstoja navedenih prispevkov nakazilo pomoči v obliki nadomestila zgolj majhen učinek na konkurenco oziroma ga sploh ni imelo. Splošno sodišče naj bi v svoji presoji celo sprejelo razlago izpodbijanega sklepa, ki je v nasprotju z načelom prepovedi *reformatio in peius*.
- 29 Komisija izpodbija tako dopustnost trditve, ki se nanaša na izkrivljanje dejstev, kot utemeljenost obeh delov tega pritožbenega razloga.

Presoja Sodišča

- 30 Na prvem mestu je treba glede prvega dela prvega pritožbenega razloga v zvezi s tem, da naj bi tožeča stranka izkrivila dejstva, opozoriti, da je iz člena 256(1), drugi odstavek, PDEU in člena 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije razvidno, da je Splošno sodišče edino pristojno, prvič, za ugotavljanje dejstev, razen če bi vsebinska nepravilnost njegovih ugotovitev izhajala iz listin v spisu, ki so mu bile predložene, in drugič, za presojo teh dejstev (sodbi General Motors/Komisija, C-551/03 P, EU:C:2006:229, točka 51, in ThyssenKrupp Nirosta/Komisija, C-352/09 P, EU:C:2011:191, točka 179).
- 31 Presoja dejstev – z izjemo izkrivljanja dokazov, predloženih Splošnemu sodišču – torej ni pravno vprašanje, ki bi bilo kot tako predmet nadzora Sodišča (sodbi Archer Daniels Midland in Archer Daniels Midland Ingredients/Komisija, C-397/03 P, EU:C:2006:328, točka 85, in ThyssenKrupp Nirosta/Komisija, C-352/09 P, EU:C:2011:191, točka 180).
- 32 Če pritožnica trdi, da je Splošno sodišče izkrivilo dokaze, mora v skladu s členom 256 PDEU, členom 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije in členom 168(1)(d) Poslovnika Sodišča v pritožbi natančno navesti dokaze, ki naj bi jih to sodišče izkrivilo, in dokazati napake pri presoji, ki naj bi po njenem mnenju povzročile, da je Splošno sodišče izkrivilo dokaze. Poleg tega mora biti v skladu z ustaljeno sodno prakso izkrivljanje očitno iz listin v spisu, ne da bi bilo treba na novo presojati dejstva in dokaze (sodbi Lafarge/Komisija, C-413/08 P, EU:C:2010:346, točka 16 in navedena sodna praksa, ter Avstrija/Scheucher-Fleisch in drugi, C-47/10 P, EU:C:2011:698, točka 59 in navedena sodna praksa).
- 33 Splošno sodišče je v obravnavanem primeru v točkah od 122 do 128 in od 130 do 132 izpodbijane sodbe ugotovilo:

„122 Komisija je v [spornem] sklepu opozorila, da je Sodišče v sodbi Freskot [(C-355/00, EU:C:2003:298)] že presodilo, da [zadevna] nacionalna zakonodaja jasno določa, da se storitve organizacije ELGA financirajo iz državnih sredstev in da jih je mogoče v smislu sodne prakse Sodišča pripisati državi (glej zlasti sodbo Francija/Komisija, C-482/99, [EU:C:2002:294], točka 24)’ (točka obrazložitve 58).

123 Komisija je v zvezi s tem ugotovila, da

„[...] iz člena 5a zakona [...] 1790/1988 [...] in drugih veljavnih določb veljavne grške zakonodaje izhaja, da prihodke, ki jih ELGA prejme iz posebnega prispevka, pobira davčna uprava, v proračun države se vključijo kot prihodki države, organizaciji ELGA pa se nakažejo iz proračuna ministrstva za kmetijstvo (zdaj ministrstvo za razvoj podeželja in prehrano). Dejstvo, da se zadevni prispevki knjižijo med prihodke države, zato zadošča za ugotovitev, da se storitve, ki jih zagotavlja ELGA, plačujejo iz državnih sredstev’ (točka obrazložitve 58).

124 Na podlagi teh ugotovitev, ki jih Helenska republika ne izpodbija, je mogoče ugotoviti, da so izplačila nadomestila v delu, v katerem ustrezajo prispevkom kmetov, državna sredstva in jih je mogoče pripisati državi.

125 V nasprotju s tem, kar trdi Helenska republika, dela izplačil, ki ustrezajo prispevkom kmetom, zato ni mogoče šteti za zasebna sredstva. Dejstvo, da je bil del izplačil, izvedenih v letu 2008, financiran iz prispevkov kmetov, torej ne preprečuje ugotovitve, da gre za državno pomoč, ki se financira iz sredstev, ki se pripisujejo državi.

126 Poleg tega se opredelitev državne pomoči v nasprotju s tem, kar trdi Helenska republika, ne nanaša na prispevke, ki so jih plačali kmetje, ampak na izplačila, izvedena v letu 2008. V zvezi s tem je treba poudariti, da je bilo v okviru prvega in drugega tožbenega razloga ugotovljeno, da niti nadomestna narava ukrepov niti dejstvo, da jih je upravičeval socialni cilj, ne preprečuje, da se izplačila organizacije ELGA opredelijo kot prednost.

127 Poleg tega Helenska republika priznava, da prispevki, ki so jih plačali kmetje, niso sorazmerni s tveganjem in da je mogoče, da nekateri kmetje plačujejo prispevek, ne bi bili upravičeni do nadomestil, ki jih je izplačala ELGA. Izplačila, izvedena v letu 2008, so bila torej neodvisna od prispevkov, ki so jih plačali kmetje, in so pomenila prednost, ki je upravičeno podjetje pod običajnimi tržnimi pogoji ne bi bilo deležno.

128 Iz navedenega je razvidno, da je Komisija pravilno ugotovila, da so bila izplačila, ki jih je ELGA izvedla v letu 2008, finančna pomoč iz državnih sredstev, čeprav so bila deloma financirana iz prispevkov kmetov. Helenska republika ni dokazala, da je Komisija storila napako s tem, da je ta izplačila opredelila kot državne pomoči.

[...]

130 Iz [spornega] sklepa je razvidno, da so bila nadomestila v skupnem znesku 415.019.452 EUR, ki jih je izplačala ELGA v letu 2009, izvedena na podlagi medministrskega odloka. Spomniti je treba, da je medministrski odlok določal, da so bila za škodo, povzročeno v letu 2008, predvidena izredna nadomestila v višini 425 milijonov EUR in da je ELGA za plačilo teh nadomestil z banko sklenila kreditno pogodbo s poroštvom države za celotni navedeni znesek [...].

131 Iz tega je razvidno, da je Komisija pravilno ugotovila, da nadomestila, izplačana v letu 2009, niso bila financirana s prispevki, plačanimi na podlagi sistema obveznega zavarovanja pri ELGA [...].

132 V nasprotju s tem, kar trdi Helenska republika, zato ni mogoče šteti, da so se pomoči, izplačane v letu 2009, deloma financirale s prispevki, ki so jih v letu 2009 kmetje plačali v okviru obveznega zavarovanja.“

34 Glede na navedene preudarke Splošnega sodišča je treba trditev, ki se nanaša na izkrivljanje dejstev, takoj zavrniti, ker Helenska republika s svojimi trditvami ni dokazala, da izkrivljanje očitno izhaja iz listin v spisu.

35 Na drugem mestu je treba glede trditve, da je Splošno sodišče napačno opredelilo dejstva, ugotoviti, da je navedeno sodišče – potem ko je, najprej, v točki 126 izpodbijane sodbe opozorilo, da se opredelitev državne pomoči ne nanaša na prispevke za posebno zavarovanje, ki so jih plačali kmetje, ampak na izplačilo pomoči v obliki nadomestila, ki ga je izvedla ELGA, nato v točki 127 navedene sodbe ugotovilo, da so bila izplačila, izvedena v letu 2008, neodvisna od navedenih prispevkov, in nazadnje v točkah od 130 do 132 poudarilo, da izplačila, izvedena v letu 2009, niso bila financirana s prispevki, ampak s kreditom, ki je bilo za ta namen s poroštvom države sklenjeno z banko – lahko ugotovilo, ne da bi napačno uporabilo pravo, da so ta izplačila pomenila prednost, financirano iz državnih sredstev.

36 Na tretjem mestu, Splošno sodišče tudi ni napačno uporabilo prava s tem, da se je v točki 122 izpodbijane sodbe oprlo na točko 81 sodbe *Freskot* (C-355/00, EU:C:2003:298), saj je Sodišče v navedeni točki glede prejšnje različice člena 5a zakona 1790/1988, ki pa je v bistvenem enaka različici, ki velja za spor o glavni stvari, presodilo, da ta zakonodaja „jasno določa, da se storitve organizacije ELGA financirajo iz državnih sredstev in da jih je v smislu sodne prakse Sodišča mogoče pripisati državi“.

37 Poleg tega je treba poudariti, da Helenska republika ne izpodbija, da so posebni prispevki za zavarovanje, ki jih je pobral pristojni organ za prispevke, del državnega proračuna.

- 38 Glede drugega dela prvega pritožbenega razloga je treba spomniti, da Splošno sodišče v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča z obveznostjo obrazložitve sodb na podlagi členov 36 in 53, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije ni zavezano k obrazložitvi, ki bi izčrpno in druga za drugo sledila vsem navedbam strank v sporu. Obrazložitev je torej lahko implicitna, če zadevnim osebam omogoča, da se seznanijo z razlogi, na katere se je oprlo Splošno sodišče, Sodišču pa, da ima dovolj elementov za nadzor v okviru pritožbe (glej zlasti sodbo A2A/Komisija, C-2011/858 P, EU:C:2011:858, točka 97).
- 39 Splošno sodišče je v obravnavanem primeru v točki 126 izpodbijane sodbe ugotovilo, da se opredelitev državne pomoči v nasprotju s tem, kar je trdila Helenska republika, ne nanaša na prispevke, ki so jih plačali kmetje, ampak na izplačila, ki jih je v letu 2008 izvedla ELGA.
- 40 Poleg tega se je Splošno sodišče v točki 126 navezalo na presojo, izvedeno v okviru preizkusa prvega in drugega tožbenega razloga. Splošno sodišče je v okviru te presoje v točki 70 izpodbijane sodbe poudarilo „da to, da je bil cilj izplačil, ki jih je v letu 2009 izvedla ELGA, povračilo škode, ki je kmetijski proizvodnji nastala zaradi neugodnih podnebnih razmer, ne izključuje obstoja prednosti in možnosti ugotovitve državne pomoči“, v točki 102 te sodbe pa „da je v skladu z ustaljeno sodno prakso konkurenca izkrivljena, kadar ukrep zmanjša breme podjetja, ki je prejelo pomoč, in tako okrepi njegov položaj glede na druga konkurenčna podjetja“.
- 41 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da obrazložitev izpodbijane sodbe ustreza zahtevam, navedenim v točki 38 te sodbe.
- 42 Poleg tega je Splošno sodišče – potem ko je ugotovilo, da so bila izplačila pomoči v obliki nadomestila, izvedena v letih 2008 in 2009, neodvisna od prispevkov, ki so jih plačali kmetje – lahko ugotovilo, ne da bi napačno uporabilo pravo, da so ta izplačila pomenila prednost, ki je upravičeno podjetje pod običajnimi tržnimi pogoji ne bi bilo deležno in ki je torej vplivala na konkurenco.
- 43 Ob upoštevanju tega, da so prispevki, ki jih plačajo kmetje, neodvisni od pomoči v obliki nadomestila, ki so jih ti kmetje prejeli, namreč ni mogoče ugotoviti, niti da so bili ti prispevki posebni stroški, ki so bremenili ugodnost, ki bi jo v obravnavanem primeru pomenilo izplačilo teh pomoči, niti da so bili navedeni prispevki povezani z izvedbo te ugodnosti. Splošno sodišče je torej lahko pravilno ugotovilo, da je Komisija v obravnavanem primeru v okviru člena 107(1) PDEU utemeljeno zavrnila izravnavo med navedeno prednostjo in temi prispevki (glej v tem smislu sodbo France Télécom/Komisija, C-81/10 P, EU:C:2011:811, točki 43 in 48).
- 44 Prvi pritožbeni razlog je zato treba v enem delu zavreči kot deloma nedopusten, v drugem pa zavrniti kot neutemeljen.

Drugi pritožbeni razlog: pojem državne pomoči in obveznost obrazložitve

Trditve strank

- 45 Helenska republika Splošnemu sodišču očita, da je zavrnilo njen prvi in drugi tožbeni razlog, pri čemer se je oprlo na sodno prakso Sodišča, v skladu s katero se za državne pomoči štejejo intervencije v kateri koli obliki, ki lahko neposredno ali posredno dajejo prednost podjetjem ali ki jih je treba razumeti kot gospodarsko korist, ki je podjetje, ki je prejemnik pomoči, v običajnih tržnih razmerah ne bi prejelo (sodba Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, EU:C:2003:415, točka 84 in navedena sodna praksa). Splošno sodišče naj s takim razlogovanjem ne bi upoštevalo tega, da ta načela veljajo zgolj v običajnih tržnih razmerah, ne pa v izrednih razmerah, v katerih je bilo grško gospodarstvo v letu 2009.

- 46 Helenska republika meni, da bi moralo Splošno sodišče glede na te izredne okoliščine člen 107 PDEU razlagati drugače in, natančneje, presoditi, ali so bili grški kmetje zaradi pomoči, v obliki nadomestil, ki so jim bile izplačane v letu 2009, dejansko v prednosti in v boljšem položaju v okviru njihovih poslovnih transakcij v Evropski uniji.
- 47 Ker je moralo grško gospodarstvo v tem obdobju sprejeti sveženj proračunskih ukrepov za njegovo stabilizacijo, kot so povišanje obdavčitve kmetov, uvedba izrednih in solidarnih prispevkov, odpravljanje socialne države, povišanje davka na dodano vrednost, podražitev kurilnega olja ter znižanje plač in pokojnin, naj bi bile namreč vse „gospodarske prednosti“, ki so jih kmetje prejeli od organizacije ELGA, takoj izničene.
- 48 Splošno sodišče naj bi presodilo, ali je v takih izrednih razmerah finančni učinek ukrepov, sprejetih z medministrskim odlokom, dejansko lahko vplival na trgovino med državami članicami in pomenil grožnjo za izkrivljanje konkurence. Zlasti naj bi moralo ugotoviti, ali so te izredne okoliščine lahko spreminjale pogoje uporabe načela *de minimis* za pomoči, ki nimajo občutnega vpliva na trgovino in konkurenco med državami članicami.
- 49 Nazadnje, Helenska republika podredno trdi, da Splošno sodišče njenih trditev ni presodilo v celoti.
- 50 Komisija izpodbija tako dopustnost kot utemeljenost tega pritožbenega razloga.

Presoja Sodišča

- 51 Iz prvostopenjskega spisa je razvidno, da trditev, ki jo Helenska republika navaja pred Sodiščem in ki se nanaša na to, da naj ustaljene sodne prakse Sodišča v zvezi s pojmom državna pomoč, navedene v točki 45 te sodbe, v obravnavanem primeru ne bi bilo mogoče uporabiti zaradi izrednih gospodarskih razmer, v katerih je bila Helenska republika v letu 2009, ni bila navedena pred Splošnim sodiščem.
- 52 Helenska republika je na prvi stopnji Komisiji namreč očitala, da v spornem sklepu ni zadostno pojasnila, zakaj se je z izplačilom nadomestila zadevnim kmetom zagotovila konkurenčna prednost, ki je prizadela trgovino med državami članicami, in zaradi česar je bilo to izplačilo mogoče opredeliti za državno pomoč, kljub hudi krizi, ki je takrat prizadela grško gospodarstvo.
- 53 Ugotoviti je torej treba da je Helenska republika z navedbo tega argumenta očitala neobstoje obrazložitve spornega sklepa.
- 54 Trditev, da je Splošno sodišče kršilo člen 107(1) PDEU s tem, da ni ugotovilo, da izplačila pomoči v obliki nadomestila v okoliščinah hude krize, ki je v letu 2009 prizadela grško gospodarstvo, niso niti zagotovila zadevnimi kmetom kakršne koli konkurenčne prednosti niti prizadela trgovine med državami članicami, je zato nova.
- 55 Zato je treba to trditev zavreči kot nedopustno. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča bi dopustitev stranki, da pred Sodiščem prvič uveljavlja razlog, ki ga ni uveljavljala pred Splošnim sodiščem, namreč pomenila, da se ji dovoli, da Sodišču, katerega pristojnost glede pritožb je omejena, predloži širši spor, kot je bil predložen Splošnemu sodišču (v tem smislu glej sodbi *Alliance One International in Standard Commercial Tobacco/Komisija in Komisija/Alliance One International in drugi*, C-628/10 P in C-14/11 P, EU:C:2012:479, točka 111, in *Groupe Gascogne/Komisija*, C-58/12 P, EU:C:2013:770, točka 35).
- 56 Iz tega sledi, da je drugi pritožbeni razlog dopusten le v delu, v katerem Helenska republika Splošnemu sodišču očita, da ni odgovorilo na očitek, ki se nanaša na nezadostno obrazložitev spornega sklepa.

- 57 V zvezi s tem, kot je bilo poudarjeno v točki 38 te sodbe, obveznost, da mora Splošno sodišče obrazložiti sodbe, temu sodišču ne nalaga natančne obrazložitve, ki bi izčrpno in drugemu za drugim sledila vsem razlogovanjem strank v sporu. Obrazložitev je torej lahko implicitna, če zadevnim osebam omogoča, da se seznanijo z razlogi, na katere se je oprlo Splošno sodišče, Sodišču pa, da ima dovolj elementov za nadzor v okviru pritožbe (sodba Isdin/Bial-Portela, C-597/12 P, EU:C:2013:672, točka 21).
- 58 V točki 41 te sodbe je že bilo ugotovljeno, da sta se stranki in zlasti Helenska republika na podlagi obrazložitve izpodbijane sodbe lahko seznanili z razlogi, na katere se je oprlo Splošno sodišče pri ugotovitvi obstoja gospodarske prednosti, ki bi lahko izkrivljala konkurenco.
- 59 Dodati je treba, da je Splošno sodišče v odgovoru na očitke nezadostne obrazložitve pogoja, ki se nanaša na izkrivljanje konkurence in prizadetje trgovine, v točki 108 izpodbijane sodbe poudarilo, da „[g]ospodarska kriza, ki je v Uniji od leta 2008, ni okoliščina, ki bi lahko omajala dejstvo, da je kmetijski sektor v Uniji izpostavljen veliki konkurenci“ in da je „Komisija [je] poleg tega sprejela posebna pravila, namen katerih je, da se v času gospodarske krize dovolijo nekatere državne pomoči, med drugim [ZOS], ki izključuje možnost, da se pomoči, dodeljene v primarnem kmetijskem sektorju, štejejo za združljive z notranjim trgovom“.
- 60 Drugi pritožbeni razlog je zato treba v enem delu zavreči kot nedopusten, v drugem pa zavrniti kot deloma neutemeljen.

Tretji pritožbeni razlog: napačna razlaga in napačna uporaba člena 107(3)(b) PDEU ter obveznost obrazložitve

Prvi del tretjega pritožbenega razloga: napačna razlaga in napačna uporaba člena 107(3)(b) PDEU

– Trditve strank

- 61 Helenska republika Splošnemu sodišču očita, da je kršilo člen 107(3)(b) PDEU s tem, da ni presodilo, ali je Komisija storila napako pri presoji vsaj s tem, da je kljub hudim težavam grškega gospodarstva zavrnila uporabo te določbe.
- 62 Poleg tega naj Splošno sodišče ne bi obravnavalo njenih trditev, ki se nanašajo na to, da je Komisija glede na izredne okoliščine, v katerih je bilo grško gospodarstvo v letu 2009 in ki so se razlikovale od okoliščin, ki so bile upoštevane v ZOS, napačno omejila uporabo člena 107(3)(b) PDEU. Splošno sodišče naj bi s tem, da se je oprlo na spremenjeni ZOS, zavrnilo neposredno uporabo navedene določbe, kljub temu da je opozorilo, da je veljavnost sporočil Komisije pogojena z njihovo skladnostjo z določbami PDEU.
- 63 Komisija meni, da je Helenska republika izredne okoliščine ekonomske krize, v kateri je bila Grčija v času dejanskega stanja in ki pred Splošnim sodiščem niso bile dokazane, uveljavlja prepozno. Zato naj pred Sodiščem ne bi mogla uspešno trditi, da bi bile zaradi teh okoliščin, ki niso bile dokazane, ugotovitve Splošnega sodišča v zvezi s členom 107(3)(b) PDEU drugačne. Komisija izpodbija tudi utemeljenost tega pritožbenega razloga.

– Presoja Sodišča

- 64 Glede dopustnosti prvega dela tretjega pritožbenega razloga je iz spisa na prvi stopnji razvidno, da je Helenska republika v podporo četrtemu tožbenemu razlogu, s katerim je Komisiji očitala napačno uporabo diskrecijske pravice ter napačno razlago in uporabo člena 107(3)(b) PDEU, predložila dokaze, za katere meni, da med drugim dokazujejo obstoj resne motnje v celotnem grškem gospodarstvu v letu 2009.
- 65 Zato, kot je generalna pravobranilka navedla v točkah 32 in 34 sklepnih predlogov, Helenska republika, čeprav je iz točk od 185 do 188 izpodbijane sodbe razvidno, da se Splošno sodišče v odgovoru na četrti tožbeni razlog ni izreklo o obstoju resne motnje v grškem gospodarstvu v letu 2009, lahko trdi pred Sodiščem, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da je zavrnilo njeno trditev, da je motnja upravičevala uporabo člena 107(3)(b) PDEU za dejansko stanje v tej zadevi.
- 66 Z vidika vsebine je treba spomniti, da je Splošno sodišče v točkah od 185 do 188 izpodbijane sodbe razsodilo:
- „185V zvezi s trditvami, ki so bile podane v okviru četrtega tožbenega razloga, je treba ugotoviti, da se je v nasprotju s tem, kar trdi Helenska republika, Komisija pri presoji združljivosti izplačil organizacije ELGA leta 2009 kot posledice gospodarske krize v Grčiji morala opreti na [ZOS], ne pa neposredno uporabiti člena 107(3)(b) PDEU.
- 186 Iz sodne prakse namreč izhaja, da se Komisija s tem, da sprejme pravila ravnanja in da z njihovo objavo razglasi, da jih bo v prihodnje uporabljala v primerih, na katere se nanašajo, sama omejuje pri izvrševanju navedene diskrecijske pravice in od teh pravil ne more odstopiti, saj bi bila sicer lahko kaznovana zaradi kršitve splošnih pravnih načel, kot sta enako obravnavanje in varstvo zaupanja v pravo (glej sodbo Nemčija in drugi/Kronofrance, [C-75/05 P in C-80/05 P, EU:C:2008:482], točka 60 in navedena sodna praksa; sodba [...] Holland Malt/Komisija, C-464/09 P, [EU:C:2010:733], točka 46).
- 187 Tako je Komisija na posebnem področju državnih pomoči vezana na okvire in sporočila, ki jih sprejme, če ne odstopajo od pravil Pogodbe (glej sodbo Holland Malt/Komisija, [C-464/09 P, EU:C:2010:733], točka 47 in navedena sodna praksa).
- 188 Zato je treba zavrniti trditve Helenske republike, v skladu s katerimi bi morala Komisija zaradi resne motnje v grškem gospodarstvu kot posledice gospodarske krize, s katero se je soočala Grčija od konca leta 2008 in v letu 2009, izplačila organizacije ELGA leta 2009 razglasiti za združljiva neposredno na podlagi člena 107(3)(b) PDEU.“
- 67 Člen 107(3)(b) PDEU določa, da „[k]ot združljivo z notranjim trgom se lahko šteje [...] pomoč za [...] odpravljanje resne motnje v gospodarstvu države članice“.
- 68 Kot je splošno sodišče presodilo v točkah od 159 do 161 izpodbijane sodbe, ima Komisija v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča pri presoji člena 107(3) PDEU široko diskrecijsko pravico, katere uporaba zajema kompleksne gospodarske in socialne ocene (sodbi Nemčija in druge/Kronofrance, C-75/05 P in C-80/05 P, EU:C:2008:482, točka 59, ter Banco Privado Português in Massa Insolvente do Banco Privado Português, C-667/13, EU:C:2015:151, točka 67).
- 69 Poleg tega, kot je Splošno sodišče poudarilo v točkah 186 in 187 izpodbijane sodbe, iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja tudi, da se Komisija s tem, da sprejme pravila ravnanja in da z njihovo objavo razglasi, da jih bo v prihodnje uporabljala v primerih, na katere se nanašajo, sama omejuje pri izvrševanju navedene diskrecijske pravice in od teh pravil načeloma ne sme odstopiti, saj bi bila sicer

lahko kaznovana zaradi kršitve splošnih pravnih načel, kot sta enako obravnavanje in varstvo zaupanja v pravo (sodbi *Holland Malt/Komisija*, C-464/09 P, EU:C:2010:733, točka 46, ter *Banco Privado Português* in *Massa Insolvente do Banco Privado Português*, C-667/13, EU:C:2015:151, točka 69).

- 70 Vendar je Komisija na posebnem področju državnih pomoči vezana na okvire, ki jih sprejme, če ti ne odstopajo od pravil PDEU, med katerimi je člen 107(3)(b) PDEU (glej v tem smislu sodbo *Holland Malt/Komisija*, C-464/09 P, EU:C:2010:733, točka 47), in če njihova uporaba ne krši splošnih pravnih načel, kot je enako obravnavanje, zlasti kadar so izredne okoliščine, ki se razlikujejo od okoliščin, navedenih v teh okvirih, značilne za določen sektor gospodarstva države članice.
- 71 Na eni strani zato Komisija ne sme niti kršiti člena 107(3) PDEU s sprejetjem okvirov, ki so obremenjeni s pravno napako ali očitno napako pri presoji, niti se s sprejetjem okvirov ne sme odreči izvajanju diskrecijske pravice, ki jo ima na podlagi tega člena. V zvezi s tem, kadar v okviru tega izvajanja sprejme take okvire, morajo biti ti predmet stalnega nadzora, da se upošteva vsakršna bistvena sprememba, ki v teh aktih ni zajeta.
- 72 Na drugi strani se Komisija s sprejetjem takih okvirov ne razbremeni obveznosti preverjanja posebnih izrednih okoliščin, ki jih v posameznem primeru uveljavlja neka država članica v okviru predloga neposredne uporabe člena 107(3)(b) PDEU, in obrazložitve zavrnitve takega predloga glede na okoliščine primera.
- 73 V obravnavanem primeru ni sporno, da je Komisija, ker je gospodarska kriza v državah članicah in zlasti v Helenski republiki prizadela primarni kmetijski sektor Unije, uporabila diskrecijsko pravico, ki jo ima na podlagi člena 107(3)(b) PDEU, s tem, da je sprejela ZOS in pozneje spremenjeni ZOS, saj je ta sektor izrecno naveden tako v prvonavedenem kot v drugonavedenem ZOS.
- 74 Vendar je treba ugotoviti, da Helenska republika – čeprav je pred Splošnim sodiščem uveljavljala, da se za dejansko stanje kljub pravilom ravnanja iz ZOS in spremenjenega ZOS neposredno uporabi člen 107(3)(b) PDEU – v utemeljitev tega predloga ni trdila, da so v obravnavanem primeru v zadevnem primarnem kmetijskem sektorju obstajale posebne izredne okoliščine, kot so te, navedene v točkah 70 in 72 te sodbe.
- 75 Iz dokumentov v spisu je namreč razvidno, da je Helenska republika z dokazi, ki jih je predložila Splošnemu sodišču, hotela dokazati obstoj resne motnje v grškem gospodarstvu od konca leta 2008 in v letu 2009, vendar s temi dokazati ni bilo mogoče pravno zadostno dokazati, da je bilo to gospodarstvo v posebnih izrednih okoliščinah, zaradi katerih bi morala Komisija glede na okoliščine primera sporne pomoči presoditi neposredno na podlagi člena 107(3)(b) PDEU.
- 76 Zato je treba prvi del tretjega pritožbenega razloga zavriniti kot neutemeljen.

Drugi del tretjega pritožbenega razloga: obveznost obrazložitve

– Trditve strank

- 77 Helenska republika Splošnemu sodišču očita, da ni odgovorilo na njeno trditev, da je bil sporni sklep pretiran, ker je nalagal povračilo tudi tistih pomoči v obliki nadomestila, s katerimi je bila povrnjena dejanska škoda. Poleg tega naj bi bilo stanje grškega kmetijskega sektorja, ki je bilo že ob izplačilu pomoči v obliki pomoči izjemno težko, na datum sprejetja spornega sklepa še bolj negotovo.
- 78 Natančneje, Splošno sodišče naj ne bi presodilo, v kakšnem smislu je bil sporni sklep v delu, v katerem je določil povračilo nadomestil, ki so bila izplačana kmetom, združljiv z določbami člena 107(3)(b) PDEU in člena 14(1) Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [108 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 339).

79 Komisija meni, da je ta trditev presplošna, ker ne navaja natančno očitka, navedenega na prvi stopnji, na katerega naj Splošno sodišče ne bi odgovorilo, in da nikakor ni utemeljena.

– Presoja Sodišča

80 Na eni strani, kot pravilno trdi Komisija, je Splošno sodišče podrobno odgovorilo tako na očitek, ki se nanaša na domnevno kršitev načela sorazmernosti, naveden v okviru petega tožbenega razloga, kot na očitek, ki se nanaša na izračun zneska pomoči, ki jo je treba izterjati, naveden v okviru šestega tožbenega razloga.

81 Na drugi strani Helenska republika ne navaja dovolj natančno, kateri so drugi očitki, ki jih je uveljavljala na prvi stopnji in na katere naj Splošno sodišče ne bi odgovorilo.

82 V teh okoliščinah je treba drugi del tretjega tožbenega razloga v enem delu zavrniti kot neutemeljen, v drugem delu pa zavreči kot nedopusten.

83 Tretji pritožbeni razlog in zato pritožbo je treba v enem delu zavreči kot nedopustno, v drugem pa zavrniti kot neutemeljeno.

Stroški

84 Člen 184(2) Poslovnika določa, da če pritožba ni utemeljena, o stroških odloči Sodišče.

85 V skladu s členom 138(1), prvi pododstavek, Poslovnika, ki se v pritožbenem postopku uporablja na podlagi člena 184(1) tega poslovnika, se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni.

86 Ker Helenska republika ni uspela s predlogi in je Komisija predlagala, naj se ji naloži plačilo stroškov, ji je treba naložiti plačilo stroškov postopka.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. Pritožba se zavrne.

2. Helenski republiki se naloži plačilo stroškov.

Podpisi